

## ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “วิปาก --- นามธรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลของกรรม”

คำว่า **วิปาก** เป็นคำภาษาบาลีโดยตรง อ่านตามภาษาบาลีว่า วิ - ปา - กะ เขียนเป็นไทยได้ว่า **วิปาก** แปลว่า นามธรรมที่เกิดขึ้นเป็นผลของกรรม, วิปากทั้งหมดที่เกิดขึ้น ต้องเป็นผลของกรรมที่ได้กระทำแล้ว เมื่อว่าโดยสภาพธรรมก็ได้แก่ จิตและเจตสิกที่เกิดร่วมด้วยซึ่งเป็นชาติวิปาก ตามข้อความจากอรรถสาลีนี้ อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ ว่า “ชื่อว่า **วิปาก** เพราะอรรถว่าเป็นผลของกุศลกรรม และเป็นผลของอกุศลกรรมทั้งหลาย ซึ่งพิเศษกว่ากันและกัน คำว่า **วิปาก** นี้เป็นชื่อของ**อรุปธรรม**ทั้งหลาย (นามธรรม) ที่ถึงความเป็นวิปาก”

-----

วิปาก เป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นเพราะกรรมเป็นปัจจัย ถ้าเป็นผลของกุศลกรรม ก็เป็นกุศลวิปาก ถ้าเป็นผลของอกุศลกรรม ก็เป็นอกุศลวิปาก วิปากทั้งหมดที่เกิดขึ้นเป็นไป ต้องมาจากกรรมที่ได้กระทำแล้ว ซึ่งไม่ได้ห่างไกลจากชีวิตประจำวันเลย มีจริง ๆ ในชีวิตประจำวัน กล่าวคือขณะที่เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบทางกาย ตลอดจนถึงแม้ในขณะที่นอนหลับสนิท ทั้งหมดคือวิปากในชีวิตประจำวันซึ่งได้รับอยู่เสมอ ๆ

กรรมมี ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ กุศลกรรม กับ อกุศลกรรม, กุศลกรรมดับไปแล้ว ก็สามารถเป็นปัจจัยให้กุศลวิปากซึ่งเป็นผลของกุศลกรรมเกิดได้ และอกุศลกรรมดับไปนานแล้วก็จริง แต่ก็ยังเป็นปัจจัยให้อกุศลวิปาก ซึ่งเป็นผลของอกุศลกรรมเกิดได้ ดังนั้น กุศลวิปากและอกุศลวิปากในชีวิตประจำวัน ก็คือ ทางตาที่เห็น ทางหูที่ได้ยิน ทางจมูกที่ได้กลิ่น ทางลิ้นที่ลิ้มรส ทางกายที่กระทบสัมผัส ถ้าเป็นผลของกุศลกรรม ก็ทำให้ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัสในสิ่งที่ดีที่น่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ แต่ถ้าเป็นผลของอกุศลกรรมแล้วจะตรงกันข้ามเลย คือ ทำให้ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัสในสิ่งที่ไม่ดี ไม่น่าปรารถนา ไม่น่าใคร่ ไม่น่าพอใจ โดยที่ไม่มีใครทำให้ แต่เป็นเพราะอดีตกรรมที่ตนเองได้กระทำไว้แล้วเท่านั้น ถึงคราวให้ผลๆ เช่นนั้นจึงเกิดขึ้น ทั้งหมดล้วนเป็นธรรมที่มีจริงที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเหตุตามปัจจัยทั้งสิ้น กล่าวได้ว่า ชีวิตของคนเรานั้นมี ๒ ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนหนึ่งเป็นการรับผลของกรรม และอีกส่วนหนึ่งเป็นการสะสมเหตุใหม่ คือ กรรม

ที่น่าพิจารณาคือ เมื่อได้รับวิบากซึ่งเป็นผลของกรรม ทั้งที่ดีและไม่ดีแล้ว จิตขณะต่อไปเป็นอย่างไร จะสร้างเหตุใหม่ในทางที่ดีหรือไม่ดี? บางคนได้รับผลกรรมที่ไม่ดี ก็ทำดี บางคนก็ทำชั่ว บางคนได้รับผลของกรรมที่ดี กลับทำชั่ว บางคนก็ทำดี เป็นไปตามการสะสมจริง ๆ คนที่สะสมในทางที่ดี มีความเข้าใจถูกเห็นถูก เมื่อได้รับวิบากที่ดีหรือไม่ดี ก็ไม่ทำชั่ว มีแต่จะสะสมความดียิ่งขึ้น ให้ทาน รักษาศีล ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรมสะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก ส่วนบุคคลที่สะสมมาในทางไม่ดี ก็ตรงกันข้าม ไม่ว่าจะได้รับวิบากอย่างไร ก็ทำชั่ว ไม่เห็นคุณค่าของความดี ทั้งหมดล้วนเป็นกรรมที่เกิดเพราะเหตุปัจจัยอย่างแท้จริง

**สิ่งที่จะเป็นเครื่องเกื้อกูลที่ดีที่สุดก็คือ พระธรรม** การมีโอกาสได้คบสัปปุรุษซึ่งเป็นผู้ที่มีปัญญา พร้อมกับได้ฟังพระธรรม ศึกษาพระธรรม อบรมเจริญปัญญาในชีวิตประจำวันนั้น ไม่ไร้ผลอย่างแน่นอน เป็นสิ่งที่ดีเป็นอย่างยิ่ง เป็นขณะที่หาได้ยาก ซึ่งจะเป็นเหตุให้ความเข้าใจถูกเห็นถูกเจริญขึ้น และจะเป็นเครื่องอุปการะเกื้อกูลให้กุศลธรรมประการอื่นๆ เจริญขึ้นด้วย อันเป็นการสะสมเหตุใหม่ที่ดีให้กับตนเอง เป็นที่พึ่งให้กับตนเองต่อไป เพราะสิ่งที่สัตว์โลกจะพึ่งได้จริงๆ คือกุศล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือกุศลที่ประกอบด้วยปัญญา.

[ชมรมบ้านร่มมะ มศพ. : [www.dhammahomefellowship.com](http://www.dhammahomefellowship.com), โทร. ๐๘๕-๖๒๑๗๑๐๖]